

Terugblik: 26 februari 2018

Brigitte Herremans

Beleidsmedewerker Midden-Oosten bij Broederlijk Delen en Pax Christi

Israël en Palestina

Waar ligt de grens?

In februari 2018 was Brigitte Herremans te gast bij Christen Forum. Brigitte Herremans was jarenlang de Midden-Oostenspecialiste van Broederlijk Delen en Pax Christi. Eind 2016 kwam ze in de media nadat ze door de geheime dienst van Israël werd opgepakt en vervolgens het land werd uitgezet. Ze was op dat moment als begeleider van een inleefreis met een tiental jongeren net geland in Tel-Aviv. Zelf beschreef ze haar uitzetting als een symptoom van de 'heksenjacht op mensenrechtenactivisten' die Israël voert. Brigitte Herremans werd als tiener al geprikkeld door het Beloofde Land, en studeerde er verschillende jaren Arabisch en Hebreeuws. Nu mag ze het land tien jaar lang niet meer in.

Tijdens haar lezing voor Christen Forum was er echter geen sprake van bitterheid. Nochtans wordt haar visie op het Israëliësch-Palestijns conflict door Joodse media eenzijdige propaganda genoemd (zie bv. het standpunt van Joods Actueel). Het moet aartsmoeilijk zijn om in een dusdanig gepolariseerd conflict, en met haar persoonlijke inreisverbod, nog een evenwichtige lezing te geven. Daar is Brigitte Herremans bij Christen Forum zeker in geslaagd. Ze trekt de kaart van het Palestijnse volk, maar haar toon is steeds feitelijk en het overzicht erg breed. Je voelde duidelijk dat ze dit soort lezingen al vele malen heeft gegeven, gewend om duidelijk te zijn, maar op haar hoede voor oordelende uitspraken of lange tenen in één van beide kampen.

Op mij had de lezing een dubbel effect. Het was allereerst een uitstekend historisch overzicht met foto's, kaarten van de regio en uitleg bij de belangrijkste (recente) gebeurtenissen. Vanaf de Balfourverklaring in 1917, over de Naqba en de zesdaagse oorlog in 1967, kregen we ook inzicht in het ontstaan van de Fatah beweging, de PLO en Hamas. De lezing gaf inzicht in de befaamde Oslo-akkoorden en de hoop die daarop volgde. Brigitte Herremans legde ook uit dat het om een territoriaal-geografisch conflict gaat; de religieuze dimensie is bijzaak.

Maar naast een uitstekende geschiedenisles, beluisterde ik een grote tristesse. Ik verliet de zaal met droefheid. Want hoewel we haar gevraagd hadden om iets te zeggen over 'hoop op vrede', en Brigitte Herremans ook wel vertelde over enkele hoopvolle kleine initiatieven en over het werk van ngo's, is de escalatie enorm. Ze noemde het huidige Joodse regime een 'apartheidsregime' omdat er bijvoorbeeld voor Palestijnse burgers in Israël enkel militaire rechtspraak is (i.p.v. burgerlijke rechtbanken met recht op verdediging). Bovendien ontbreekt ondertussen elke vorm van 'respect voor de vijand'. Palestijnen zitten al lang niet meer aan de onderhandelingstafel; ze worden genegeerd. De hoop is ver te zoeken.

Sinds de lezing Van Brigitte Herremans in februari en de opmaak van dit verslag, stierven alweer tientallen mensen op de grens tussen Gaza en Israël. Ter ere van die mensen, en zoveel andere slachtoffers, doen we er goed aan de geschiedenis van beide volkeren te blijven vertellen. Voor Brigitte Herremans was de lezing bij Christen Forum haar laatste activiteit voor Broederlijk Delen, want ondertussen werkt ze als cultureel programmator Midden-Oosten voor Bozar. Gelukkig is er nog het uitstekende boek dat ze samen met Ludo Abicht schreef: Israël en Palestina – De kaarten op tafel (Pelckmans 2016). Een aanrader!

Verslag: Katrien Ruytjens, lid van de stuurgroep